

Karty oceny są niezbędnym elementem procesu uzyskiwania uprawnień klasy Pierwszej i Państwowej. Pełnią funkcję egzaminu praktycznego, dlatego kluczowe jest dokładne i rzetelne przeprowadzenie procesu weryfikacji kandydata. Bycie sędzią oceniającym to wyróżnienie, ale także duża odpowiedzialność – od naszej oceny zależy, czy kandydat będzie świadomy swoich mocnych i słabych stron oraz jak potoczy się jego dalsza kariera sędziowska. Pamiętajmy, aby każde z kryteriów odzwierciedlało w pełni nasze obserwacje.

1. Ogólne zasady

1.1. Sędzia, który chciałby uzyskać kartę oceny musi:

- a. Przed regatami poinformować o tym fakcie sędziego, który tą ocenę ma wystawić. Jest to niezbędne do podziału zadań umożliwiającego jak najpełniejszą ocenę umiejętności kandydata. Sędzia oceniający nie może mieć konfliktu interesów z sędzią ocenianym.
- b. Zgłosić ten fakt do Kolegium Sędziów na poniższym formularzu przed pierwszym sygnałem ostrzeżenia regat. Na jednych regatach, sędzia może poprosić jedynie o jedną kartę oceny.

<https://forms.gle/G5MG9n2t5fKHqrS49>

1.2. Sędzia oceniający musi wypełnić kartę oceny na poniższym formularzu nie później niż 14 dni po zakończeniu regat.

<https://forms.gle/S83tUGyVdxUdTBs17>

Oceniany musi zostać poinformowany o tym, jakie informacje zostały zawarte w karcie oceny. Sędzia oceniający ma obowiązek wypełnić i przesłać kartę niezależnie od wyniku oceny, również w przypadku oceny negatywnej lub niekompletnej.

1.3. Karta oceny musi precyzyjnie i wyczerpująco wskazywać w których punktach kandydat wykazuje się wiedzą i umiejętnościami na poziomie klasy, na którą aplikuje, a w których musi się jeszcze poprawić. Jeżeli dana umiejętność nie była możliwa do oceny w czasie regat, musi to zostać jasno zaznaczone.

1.4. Jeżeli w trakcie regat nie było możliwości sprawdzenia kluczowych umiejętności w danej specjalizacji (na przykład, gdy przy ocenie w zakresie komisji protestowej nie zostanie przeprowadzone żadne rozpatrywanie), to ocena taka nie zostanie uznana za ocenę pozytywną.

1.5. Każda z trzech wymaganych kart oceny musi pochodzić z innych regat i od innego sędziego. Karty oceny są ważne przez 3 lata.

1.6. Oceniający sędzia musi posiadać przynajmniej takie uprawnienia, o jakie ubiega się oceniany.

1.7. Jeżeli to możliwe, w ocenę powinni zostać zaangażowani również pozostali sędziowie posiadający odpowiednie uprawnienia, którzy biorą udział w pracach komisji. Sędziowie ci muszą być wymienieni na karcie oceny. Opinie innych osób nie powinny być brane pod uwagę podczas wystawiania oceny. Bycie zaangażowanym w ocenę nie wyklucza kolejnej karty oceny od tego sędziego z innych regat.

1.8. Dodatkowe wymogi, jak również wyjątki od powyższych wymogów dla kart w poszczególnych specjalizacjach są wymienione w kolejnych sekcjach.

2. Sędzia regat

2.1. Oceniany sędzia musi pełnić funkcję sędziego głównego. Sędzia oceniający może pełnić funkcję w komisji regatowej lub komisji protestowej.

2.2. Jako wyjątek od punktu 1.6. niniejszego dokumentu, sędzia oceniający nie musi posiadać specjalizacji sędzia regat, musi jedynie posiadać klasę co najmniej taką, o jaką ubiega się oceniany.

2.3. Wraz ze złożeniem karty oceny należy przesłać instrukcję żeglugi na adres email ks@pya.org.pl.

2.4. Kryteria oceny sędziego:

Znajomość PRŻ i ich zastosowanie w praktyce	1. Wykazuje się znajomością i stosowaniem PRŻ, szczególnie części 3. 2. Rozumie definicje PRŻ w zakresie dotyczącym pracy SG 3. Stosuje się do wytycznych PZZ i WS. 4. Publikuje instrukcję żeglugi oraz komunikaty zgodnie z PRŻ i przyjętymi standardami. 5. Poprawnie stosuje procedurę flagi O.
Umiejętność kierowania komisją regatową	1. Zarządza komisją regatową w sposób zdecydowany, respektując wszystkich jej członków. 2. Stosuje właściwe środki komunikacji. 3. Jest otwarty na opinie i poglądy członków KR 4. Pomaga członkom KR, gdy to konieczne. 5. Jest punktualny. 6. Właściwie rozdziela zadania. 7. Stosuje właściwy plan dnia.
Umiejętność zarządzania akwenem	1. Rozumie i stosuje przyjęte procedury komisji regatowej. 2. Właściwie ustawia trasę i dobiera format do panujących warunków. 3. Jest zaznajomiony z procedurami bezpieczeństwa obowiązującymi na danym akwenie. 4. Potrafi korzystać z GPS.
Obserwacja i reakcje	1. Monitoruje prognozy pogody i panujące warunki atmosferyczne. 2. W trakcie wyścigu, zwraca uwagę na zmiany w prędkości i kierunku wiatru. 3. Rozumie lokalne uwarunkowania mające wpływ na przebieg wyścigu. 4. Właściwie zarządza linią startu reagując na zmiany wiatru, prąd i preferencje jachtów.
Komunikacja z organizatorem, zawodnikami, trenerami	1. Komunikuje się stosując przyjętą terminologię. 2. Potrafi korzystać z VHF zgodnie z przyjętymi standardami. 3. Komunikuje się z zawodnikami i trenerami w spokojny sposób, informując o swoich zamiarach i przyczynach podjętych decyzji.
Uspokojenie, zachowanie	1. Dobrze radzi sobie ze stresem, jest w stanie podjąć dobre decyzje bez zbędnej zwłoki. 2. Utrzymuje dobre, partnerskie relacje z organizatorem i pozostałymi komisjami. 3. Utrzymuje atmosferę współpracy z zawodnikami i trenerami, jest otwarty na ich uwagi i spostrzeżenia.

	4. Nie faworyzuje poszczególnych zawodników lub ekip, jest sprawiedliwy i bezstronny 5. Nie spożywa alkoholu w trakcie pracy, nie nadużywa alkoholu w trakcie regat. 6. Na akwenie, nie pali papierosów i nie używa innych produktów tytoniowych, gdy zawodnicy są w pobliżu.
Sprawność fizyczna	1. Jest w stanie spędzać długie dni na wodzie, nawet na niewygodnych jednostkach i w trudnych warunkach. 2. Jest w stanie przesiadać się między jednostkami na akwenie.

3. Sędzia komisji protestowej

- 3.1. Zarówno sędzia oceniany, jak i oceniający muszą być członkami lub przewodniczącym komisji protestowej.
- 3.2. Jeżeli sędzia oceniający nie jest przewodniczącym KP, przewodniczący KP musi również zostać poinformowany zgodnie z punktem 1.1. niniejszego dokumentu.
- 3.3. Co najmniej 2 karty oceny muszą pochodzić z regat, na których zastosowanie miał Dodatek P PRŻ. Jako wyjątek od punktu 1.4. niniejszego dokumentu, niekompletna opinia pochodząca z regat, na których nie miał zastosowania Dodatek P PRŻ może zostać uznana za pozytywną.
- 3.4. Wraz ze złożeniem karty oceny należy przesłać na adres email ks@pya.org.pl zestawienie rozpatrywań wraz z informacją w których rozpatrywaniach oceniany sędzia był przewodniczącym, a w których skrybował.
- 3.5. Kryteria oceny sędziego:

Znajomość PRŻ	Wykazuje się znajomością PRŻ i potrafi je właściwie stosować, a w szczególności: 1. Rozumie definicje PRŻ. 2. Zwraca właściwą uwagę na PRŻ 14, 15 i 16. 3. Właściwie identyfikuje momenty zmiany zależności między jachtami i stosowanych przepisów. 4. Rozumie zasady uniewinnienia PRŻ 43. 5. Rozumie wymogi, które muszą zostać spełnione, aby mogło zostać przyznane zadośćuczynienie. 6. Rozumie PRŻ 42 i jego interpretacje, we właściwy sposób ocenia działania jachtów. 7. Rozumie procedury stosowane przez komisję regatową i protestową.
Komunikacja	1. Stosuje terminologię zgodną z PRŻ. 2. Potrafi słuchać, jest otwarty na opinie i obserwacje innych członków KP. 3. Jest w stanie klarownie opisać incydent po tym, jak go zaobserwował, zarówno na wodzie jak i na brzegu. 4. Komunikuje się w klarowny i spokojny sposób z pozostałymi sędziami, zawodnikami, trenerami i organizatorami. 5. Potrafi korzystać z VHF zgodnie z przyjętymi standardami.

Rozpatrywania	1. Jest punktualny. 2. Potrafi przewodniczyć rozpatrywaniu w sposób sprawiedliwy, skuteczny i zgodny z procedurami. 3. Potrafi skrybować stosując właściwą terminologię, umiejętnie ustalając fakty oraz wyciągając odpowiednie konkluzje. 4. Rozumie i stosuje właściwe procedury KP. 5. Właściwie identyfikuje kluczowe fakty. 6. Zadaje zasadne pytania dążące do ustalenia istotnych faktów. 7. Ma istotny wkład w dyskusję nad decyzją rozpatrywania. 8. Po wyrażeniu swojej opinii jest gotowy zaakceptować decyzję KP, nawet jeżeli jest odmienna.
Kierowanie motorówką i pozycjonowanie	1. Potrafi bezpiecznie kierować motorówką/pontonem. 2. Potrafi odpowiednio przygotować jednostkę do wyjścia na akwen. 3. Umiejętnie wychodzi i wraca do portu, cumuje jednostkę w sposób niepowodujący zagrożenia. 4. Jest świadomy powodowanych przez siebie fal i zakłóceń na trasie wyścigu, stara się je minimalizować. 5. Właściwie pozycjonuje się na trasie wyścigu zależnie od panujących warunków i zadań, jakie ma postawione.
Uspokojenie, zachowanie	1. Ma chęć uczenia się i jest otwarty na zmiany. 2. Akceptuje i przestrzega wytyczne PZŻ i WS. 3. Potrafi pracować w zespole. 4. Dobrze radzi sobie ze stresem, jest w stanie podjąć dobre decyzje bez zbędnej zwłoki. 5. Utrzymuje dobre, partnerskie relacje z organizatorem i pozostałymi komisjami. 6. Utrzymuje atmosferę współpracy z zawodnikami i trenerami, jest otwarty na ich uwagi i spostrzeżenia. 7. Utrzymuje rozważania KP w tajemnicy. 8. Nie faworyzuje poszczególnych zawodników lub ekip, jest sprawiedliwy i bezstronny. 9. Nie spożywa alkoholu w trakcie pracy, nie nadużywa alkoholu w trakcie regat. 10. Na akwenu, nie pali papierosów i nie używa innych produktów tytoniowych, gdy zawodnicy są w pobliżu.
Sprawność fizyczna	1. Jest w stanie spędzać długie dni na wodzie, nawet na niewygodnych jednostkach i w trudnych warunkach. 2. Jest w stanie przesiadać się między jednostkami na akwenu.

4. Arbiter

4.1. Zarówno sędzia oceniany, jak i oceniający muszą być arbitrami regat.

4.2. Jeżeli sędzia oceniający nie jest arbitrem głównym, arbiter główny musi również zostać poinformowany zgodnie z punktem 1.1. niniejszego dokumentu.

4.3. Kryteria oceny sędziego:

Ocena sytuacji na wodzie	1. Dostrzega działania zawodników – flagi, kary, kontakty, uszkodzenia, sygnały ręką oraz okrzyki. 2. Dostrzega działania komisji regatowej – procedurę startową, falstarty, zmiany trasy. 3. Kontroluje pozycję pozostałych arbitrów i dostosowuje swoje ustawienie. 4. Dostrzega, gdy inni arbitrzy potrzebują wsparcia i odpowiednio reaguje.
Komunikacja	1. Sygnalizuje swoje decyzje zgodnie z PRŻ i w sposób niebudzący wątpliwości jachtów. 2. Stosuje terminologię zgodną z PRŻ i przyjętymi standardami arbitrowskimi. 3. Komunikuje się w klarowny i stonowany sposób z innymi arbitrami. 4. Komunikuje się w klarowny i właściwy sposób z pozostałymi sędziami, zawodnikami, trenerami i organizatorami. 5. Potrafi słuchać, jest otwarty na opinie i obserwacje innych arbitrów. 6. Gdy to właściwe, komunikuje się z pozostałymi arbitrami w wyścigu w poprawny sposób. 7. Jest w stanie klarownie opisać incydent po tym, jak go zaobserwował, zarówno na wodzie jak i na brzegu. 8. W precyzyjny sposób tłumaczy powody podjętych decyzji. 9. Potrafi korzystać z VHF zgodnie z przyjętymi standardami.
Zastosowanie przepisów i decyzje	1. Rozumie definicje PRŻ. 2. Skutecznie identyfikuje zależności między jachtami (ich prawa i obowiązki). 3. Rozpoznaje i właściwie stosuje PRŻ 15 i 16. 4. Właściwie ocenia, kiedy PRŻ 17 ma zastosowanie i jaki jest kurs właściwy jachtów. 5. Właściwie ocenia incydenty przy znakach i kiedy PRŻ 18 ma zastosowanie. 6. Właściwie identyfikuje przeszkody i kiedy PRŻ 19 ma zastosowanie. 7. Rozumie PRŻ 42 i nakłada kary za jego złamanie. 8. Jest w stanie ocenić incydenty, które wydarzają się jednocześnie lub zaraz po sobie. 9. Angażuje się w dyskusję pomiędzy arbitrami, wyrażając swój punkt widzenia.
Kierowanie motorówką i pozycjonowanie	1. Potrafi bezpiecznie kierować motorówką/pontonem.

	- Potrafi odpowiednio przygotować jednostkę do wyjścia na akwen. - Umiejętnie wychodzi i wraca do portu, cumuje jednostkę w sposób niepowodujący zagrożenia. - Właściwie pozycjonuje się na trasie wyścigu zależnie od panujących warunków i zadań, jakie ma postawione. - Reaguje na zmieniającą się sytuację w wyścigu i dostosowuje plan pozycjonowania. - Utrzymuje właściwą pozycję również podczas sygnalizowania decyzji. - Szybko reaguje, gdy znajdzie się w złej pozycji. - Trafnie przewiduje rozwój sytuacji i pozycjonuje się w sposób proaktywny, a nie reaktywny. - Jest świadomy powodowanych przez siebie fal i zakłóceń na trasie wyścigu, stara się je minimalizować – lecz nie kosztem jakości podejmowanych decyzji.
Znajomość procedur	- Jest dobrze przygotowany, zarówno na brzegu jak i na wodzie. - Właściwie nakłada kary, zarówno na skutek protestów jak i te nakładane przez arbitrów. - Rozumie i stosuje procedury komisji protestowej. - Rozumie i stosuje procedury dla uszkodzeń, dyskwalifikacji i wszelkie inne procedury obowiązujące w regatach.
Uspokojenie, zachowanie	- Ma chęć uczenia się i jest otwarty na zmiany. - Akceptuje i przestrzega wytyczne PZZ i WS. - Potrafi pracować w zespole. - Dobrze radzi sobie ze stresem i presją, jest w stanie podjąć dobre decyzje bez zbędnej zwłoki. - Utrzymuje dobre, partnerskie relacje z organizatorem i pozostałymi komisjami. - Utrzymuje atmosferę współpracy z zawodnikami i trenerami, jest otwarty na ich uwagi i spostrzeżenia. - Utrzymuje rozważania arbitrów w tajemnicy. - Nie faworyzuje poszczególnych zawodników lub ekip, jest sprawiedliwy i bezstronny - Nie spożywa alkoholu w trakcie pracy, nie nadużywa alkoholu w trakcie regat. - Na akwenu, nie pali papierosów i nie używa innych produktów tytoniowych, gdy zawodnicy są w pobliżu.
Sprawność fizyczna	- Jest w stanie spędzać długie dni na wodzie, nawet na niewygodnych jednostkach i w trudnych warunkach. - Jest w stanie przesiadać się między jednostkami na akwenu.